

Naš sosed Jozlè.

Hej, kužka ima naš Jozlè
In umetnij uči ga,
In kužek tega je vesel,
Hvaležno z repom miga.

Če kužek mu poslušen ni,
Jozlè mu s prstom žuga:
„Le priden bodi, kužek ti,
Če ne, bo pela druga! . . .“

Hej, kužka ima sosed naš
V umetnosti ga vadi;
Če kužek mu poslušen je,
Po firbtu ga pogladi.

Na gobček kruha देने mu,
In kužek ga ne zgrabi,
Zboji se Jozlovih oči,
Da brž na glád pozabi.

Jozlè pa se obrne k nam
In nauk nam razlaga:
„Presilna ni nobena strast;
Še pes, če fioče, jo premaga.“

Márijan.

Črtice iz življenja slavnih mož.

(Priobčil Vrhovski.)

I. Ruski car Nikolaj ni ljubil bogatinov, ki so bili lakomneži. Nekega dne je potoval s takim bogatašem po deželi. Na cesti pa se pokaže zapreka, da ne morejo z vozom dalje. Gresta torej car in bogataš peš naprej. Prideta do kraja, kjer je bila cesta z vodo na široko preplavljena. Car pokliče močnega delavca, ki je delal ob cesti, ter ga vpraša, si li upa nesti njega čez vodo? „Zakaj pa ne?“ odgovori delavec, pa pobaše vladarja in ga varno nese čez pol metra visoko vodo na drugo stran. Car mu dá nekaj rubljev pa mu zašepeta: „Zdaj pa idi še po onega gospoda, pa ko ga prineseš sredi vode, vprašaj ga, koliko ti dá za trud?“ Delavec uboga. Ko s svojim bremenom obstoji sredi vode, vpraša lakomnika, koliko mu bo dal. „Ti potepuh“, se razjezi bogatin, „ali ti ni oni gospod plačal za oba? Videl sem, koliko si dobil, pa ne plačam niti groša več.“

„Koliko ti daje?“ vpraša car z brega.

„Nič.“

„Tedaj ga vrzi v vodo!“

Delavec se pripravi, da to stori, ali lakomnež mu obljubi tri rublje.

„Zahtevaj tristo rubljev!“ zasmeye se car. Začelo se je pogajanje. Bogataš obljublja več in več, med tem se pa trdno drži delavca, boječ se, da ne bi padel v vodo. Jeza in strah sta mu rdečila in bledila obraz.

„No torej bodi, kolikor zahtevaš“, reče naposled, „samo da me hitro preneseš na ono stran. Tam ti plačam.“

„Ne verjami mu!“ kliče car smejoč se na ves glas, „koj tam naj ti plača!“ Lakomnež je, dasi nerad, vendar plačal nosaču tristo rubljev.

II. Cesar Jožef II. je potujoč po Ogrskem obstal nekoč s svojim spremstvom pri mali poštni postaji na deželi. Medtem, ko so njegovi družabniki pili čaj, je šel cesar v sobo poštarjevo in se radovedno oziral po njej. Radostno se je nasmehljaj, ko je ugledal na polici sv. pismo. Pokliče poštarja in ga vpraša: „Ali pogosto čitaš iz te knjige?“

„Vsak dan, ako imam le količkaj časa“, odgovori poštar.

„No, kako daleč pa si že, sin moj!“

„Ravno včeraj sem začel zopet od kraja“, je bil odgovor.

Ko poštar odide iz sobe, položi cesar v evangelij sv. Marka — tisočak.

Čez tri tedne pozneje se je vozil cesar zopet tam mimo, obstal in iznova zahteval čaja.

„V par minutih bo že na mizi“, zagotavlja poštar.

„Dobro! Med tem časom se malo oddahnemo. Glej, glej! Sveto pismo leži še vedno na tistem mestu, kamor sem ga jaz položil. No, kako daleč si pa že sedaj prečital, sin moj?“

„Mislim, da še danas dovršim evangelij sv. Janeza“, reče poštar.

„Ali si našel pri evangeliju sv. Marka kaj z a k l a d a?“

„Ne vem, kaj misli Vaše veličanstvo?“ reče poštar. Nato cesar vzame knjigo, jo odpre in pokaže v nji tisočak. „Glej, kako Bog kaznuje tistega, ki laže. Ti si lagal, da si pridno čital, zato pa nisi našel danarja, pa ga zato tudi ne dobiš. Nato cesar odloči, da se denar razdeli med občinske reveže.

III. Nekoč je cesar Jožef potoval v Italijo. Blizo mesta Celovca pa se pri kočiji zlomi kolo, da je moral cesar s premstvom prenočiti pri kmetiški hiši. Bilo je jako hladno vreme; v tisti vasi so imeli pa samo enega kovača, pa še ta ni imel pomočnika. Cesar je takoj uvidel, če hoče, da se kolo popravi, treba kovaču pomagati. On sam gre gonit meh, njegov služabnik pa pomaga tolči kovaču po železu.

Ko je bilo delo zgotovljeno, vpraša cesar kovača: „Koliko sem dolžan?“ „Dvanajst grošev!“ odgovori kovač. „Ko bi mi gospoda ne bila pomagala, bilo bi res petnajst grošev, tako pa moram že nekaj nižje računati.“ Cesarju se je ta prostosrčnost kaj prikupila, vzame iz mošnje dvanajst cekinov, jih dá kovaču in sede v kočijo. Kovača, ki je tudi videl prej nekaj sveta, in je poznal denar, začne skrbeti, kdo mu bo cekine zmenjal, da bi mogel ostalo dati nazaj.

„Le zmenjajte si, kakor hočete“, reče cesar, „ostalo pa si obdržite!“ Še le sedaj se je zasvetilo kovaču v glavi, kdo sta gospoda, ki sta mu pomagala pri delu. Tudi cesar sam se je rad spominjal na to, da je bil nekoč — kovaški pomočnik.

